

Slovenska
filharmonija

*Filharmonični
festival*
**11. baročne
glasbe**
*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

Od Italije do Švedske

*Filharmonični
festival*
**11. baročne
glasbe**
*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

Od Italije do Švedske

Petek, 16. januar 2026, ob 19.30

Orkester Slovenske filharmonije

Maria Lindal glasbeno vodstvo

Ana Dolžan koncertna mojstrica

ARS

Koncerte snema in neposredno prenaša
program Ars – 3. program Radia Slovenija.

Spored

Henry Purcell (1659–1695)

Scenska glasba iz polopere
Vilinska kraljica, Z.629

Preludij
Hornpipe
Rondeau
Preludij
Air
Jig
Hornpipe
Chaconne

Pietro Locatelli (1695–1764)

Koncert v F-duru, op. 4, št. 8,
»s posnemanjem lovskih rogov«

Grave
Fuga
Largo
Vivace
Allegro

Ana Dolžan *violina solo*

Carl Philipp Emanuel Bach (1714–1788)

Hamburška simfonija št. 4 v A-duru,
Wq. 182/4

Allegro ma non troppo
Largo ed innocentemente
Allegro assai

Johan Helmich Roman (1694–1758)

Simfonija v e-molu, BeRI 22

Allegro

Larghetto

Allegro assai

Allegro

Georg Philipp Telemann (1681–1767)

Uvertura v B-duru, TWV 55:B5, »Les Nations« | »Narodi«

Ouverture | *Uvertura*

Menuet I in II | *Menuet I in II*

Les Turcs | *Turki*

Les Suisses | *Švicarji*

Les Moscovites | *Moskovčani*

Les Portugais | *Portugalci*

Johan Helmich Roman

Suita v d-molu, BeRI 6

Con spirito

Allegro e staccato

Larghetto

[brez oznake]

V 17. stoletju so se v Angliji uveljavile tako imenovane polopere ali glasbeno-gledališke predstave, v katerih je imela glasba pomembnejšo vlogo kakor v običajnih gledaliških igrah. Vsebovale so razne glasbene medigre in plese, pevske točke pa so ponavadi pripadle stranskim vlogam, predvsem nadnaravnim bitjem, kot so duhovi, vile in demoni. Za **Vilinsko kraljico**, ki so jo prvič uprizorili leta 1692 v Kraljičinem gledališču Dorset Garden, je neznani avtor, morda Thomas Betterton, priredil Shakespearov *Sen kresne noči*. Predstava je nastala za petnajsto obletnico poroke Viljema III. in Marije II. Glavni temi sta ljubezen in poroka, delo pa se konča z masko, v kateri nastopa bog zakonske zveze Himen. Stroški produkcije so znašali skoraj polovico letnega proračuna gledališke družbe, kar bi bilo danes več kakor pol milijona evrov. **Henry Purcell** ni uglasbil Shakespearovih besedil, temveč je napisal glasbo za pet kratkih mask, ki so z izvirno igro povezane zgolj metaforično. Koreografijo je pripravil Josias Priest, ki je s Purcellom sodeloval že pri *Dioklecijanu* in *Kralju Arturju*, v svoji dekliški šoli pa je gostil tudi uprizoritev njegove opere *Dido in Enej*.

Večina stavkov v Purcellovi suiti na nocojšnjem sporedu je bila neodvisna od dogajanja. Izjema je *Chaconne*, ki ima podnaslov *Ples za Kitajce in Kitajke* in izvira iz petega dejanja, katerega prizorišče je vrt na Kitajskem. Prve tri stavke, *Preludij*, *Hornpipe* in *Rondeau*, pa tudi *Air* so igrali pred samim začetkom predstave, ko so gledalci zasedali

Kraljica Marija II.

verjetno Jan van der Vaart, ok. 1692, Narodna galerija portretov, London

svoje sedeže. Drugi *Preludij* je zazvenel na začetku drugega dejanja, drugi *Hornpipe* med tretjim in četrtem dejanjem, sklepni *Jig* pa po koncu prvega dejanja.

Pietro Locatelli velja kot izreden violinski virtuoz za predhodnika Niccolòja Paganinija. Verjetno je kratek čas študiral pri Arcangelu Corelliju v Rimu, potoval je skozi München,

Dresden, Berlin in Frankfurt ter se pri štiriintridesetih letih naselil v Amsterdamu. Neko poročilo ga opisuje kot samozavestnega in nečimrnega glasbenika v razkošni obleki, okrašeni z diamanti. Anekdota pripoveduje, da kolegom ni dovolil vstopa na svoje koncerte, ker se je bal, da se bodo od njega kaj naučili. V Amsterdamu je našel veliko bogatih mecenov, odprl prodajalno s strunami in služil bolje kakor drugi glasbeniki v mestu. Leta 1728 je nastopil na dvoru v Kasslu in nizozemski organist Lustig je pozneje zapisal: »Kdor je slišal Locatellija igrati fantazije na violini, pozna grimase, ki jih je moral prestati, preden se je ovedel in vedno znova zaklical: ,Ah, kaj pa pravite na tole?‘«

Locatellijeva najslavnejša publikacija je zbirka *Umetnost violine (L'Arte del Violino)*, op. 3, iz leta 1733. V njej je izdal dvanajst violinskih koncertov, ki kažejo dotlej nesluteno virtuosnost. Dve leti pozneje je v zbirki op. 4 zbral šest *Gledaliških introdukcij (Introduttioni teatrali)* in šest koncertov, ki so zasnovani kot *concerti grossi* za godalni ansambel s solističnim kvartetom. **Koncert v F-duru št. 8** je med nenavadnejšimi. Prvi trije stavki so štiriglasni in razmeroma preprosti, vseskozi so zapisani v polovinkah in četrtnkah ter nimajo solističnih epizod, v zadnjih dveh pa ima dominantno vlogo solistična violina. Njen part z dvojemkami v tercah in ponavljajočimi se toni posnema duet rogov, kakor nakazuje že podnaslov koncerta »s posnemanjem lovskih rogov«.

Pietro Locatelli

Cornelis Troost, 1729–1750, Rijksmuseum, Amsterdam

Angleški glasbeni zgodovinar Charles Burney je v sedemdesetih letih 18. stoletja objavil potopise s svojih potovanj po Nemčiji. Berlin ga je razočaral, navdušila pa sta ga kultura in intelektualno življenje v Hamburgu, kjer je bil meščanski sloj močnejši kakor drugod. Omenil je osebnosti, kot sta Telemann in Mattheson, posebno hvalo pa je prihranil za **Carla Philippa Emanuela Bacha**, ki po njegovem mnenju ni bil le »eden najpomembnejših skladateljev

za inštrumente s tipkami vseh časov, temveč, sodeč po ekspresivnosti, tudi najboljši interpret«. Bach je bil glavni predstavnik severnonemškega sentimentalnega sloga, ki so ga odlikovali presenetljivi efekti in močan čustveni naboj.

Bach se je v mladosti pridružil glasbenikom pruskega prestolonaslednika Friderika in pozneje dobil stalno zaposlitev v njegovi kapeli. Po lastnih besedah je imel čast na čembalu spremljati prvi solistični nastop, ki ga je Friderik izvedel kot kralj. A njun odnos je bil težaven in kljub Bachovemu slovesu so tri desetletja, ki jih je preživel v vladarjevi službi, zaznamovale napetosti in nezadovoljstvo zaradi premajhnega spoštovanja na glasbenem in finančnem področju. Bach je zaslužen priznanje in primerno plačilo dočakal šele po odhodu s pruskega dvora leta 1768. Takrat je nasledil svojega botra Telemanna in postal glasbeni direktor v Hamburgu. Po službeni dolžnosti se je ukvarjal predvsem s cerkveno glasbo, a je kmalu prevzel tudi vodilno vlogo v koncertnem življenju mesta. Po naročilu diplomata in ljubiteljskega glasbenika barona Gottfrieda van Swietna je leta 1773 ustvaril cikel šestih *Hamburških simfonij*. Skladbe so sodobnike prepričale z oblikovnimi in harmonskimi novostmi, pa tudi z raznoličnostjo. Njihovo vrednost so prepoznali prav tako trgovci z muzikalijami v Hamburgu, Leipzigu in na Dunaju; proti avtorjevi volji so začeli prodajati rokopisne kopije, ki so nastale za Swietnovo lastno rabo.

Van Swieten je bil nizozemskega porekla. Njegov oče Gerard se je kot znan zdravnik bojeval proti vampirjem – oziroma natančneje proti vraževerju, povezanemu z vampirji, ki je bilo takrat razširjeno na podeželju. Po njem se je pozneje zgledoval Bram Stoker, ko je v romanu *Drakula* ustvaril lik lovca na vampirje Van Helsinga. Tudi mlajši van Swieten se je zanimal za nenavadne stvari, kot je starejša glasba, in je med bivanjem v Hamburgu od Carla Philippa Emanuela kupil več rokopisov s skladbami njegovega očeta Johanna Sebastiana. Ko je pozneje živel na Dunaju, je ob nedeljah redno prirejal glasbena srečanja, na katerih so izvajali predvsem Händlova in Bachova dela. Mozarta in druge dunajske glasbenike je tako seznanil z *Dobro uglašnim klavirjem*, *Umetnostjo fuge* in Bachovimi orgelskimi triosonatami.

Prvi stavek ***Hamburške simfonije št. 4 v A-duru*** kaže prekipevajočo energijo, presenetljive harmonske obrate in dramatične kontraste med motivi, ki so značilni za glasbo iz obdobja viharištva. Drugi stavek je v znamenju širokih in spevnih melodij, a ga prav tako prežemajo nenadne dinamične spremembe. Le sklepni *Allegro assai* je bolj neposreden, z bolj nepretrganim tokom in brez nasprotujočih si afektov.

Johan Helmich Roman se je rodil v Stockholmu in že pred svojim sedemnajstim letom začel igrati violino in oboe v švedski kraljevi kapeli. Štipendija Karla XII. mu je

omogočila študij v Angliji. Tam je preživel kar šest let, verjetno je študiral pri Johannu Christophu Pepuschu, spoznal pa je tudi Bononcinija, Geminianija, Händla in druge londonske glasbenike. Igral je z nekaterimi najslavnejšimi izvajalci, sprva kot član Händlovega orkestra, nato pa tudi v drugih ansamblih. Ni se učil le skladateljskih in izvajalskih prijemov, temveč se je seznanil tudi z organizacijskimi in finančnimi zakonitostmi glasbene produkcije. Po vrnitvi na Švedsko leta 1721 je postal namestnik vodje kraljeve kapele in šest let pozneje koncertni mojster dvornega orkestra. Po njegovi zaslugi so Švedi spoznali veliko tuje, predvsem italijanske in angleške glasbe. Pozneje so ga poimenovali kar »švedski Händel«, saj je Händlova glasba nanj naredila posebno velik vtis.

Roman je izboljšal izvajalsko raven kraljevske kapele in leta 1731 uvedel prve javne koncerte v Stockholmu. Po komaj štiri leta trajajočem prvem zakonu se je podal na svoje drugo potovanje v tujino in v dobrih dveh letih obiskal Anglijo, Francijo, Italijo, Avstrijo in Nemčijo. Vrnil se je z novimi spoznanji o glasbenem slogu in novim repertoarjem za kraljevsko kapelo, a se je po smrti kraljice Ulrike Eleonore leta 1741 soočal tako z zdravstvenimi težavami kakor ovirami na poklicni poti. Nova princesa Luiza Ulrika, sestra pruskega kralja Friderika II., je na Švedsko prinesla nove glasbene smernice, njen mož, prestolonaslednik Adolf Friderik, pa je imel lastno glasbeno kapelo, ki je

Stockholm okrog leta 1692

Erik Dahlberg in Willem Swidde, 1692, Suecia antiqua et hodierna

tekmovala s kraljevo. Leta 1745 se je Roman upokojil zaradi težav s sluhom, zapustil Stockholm in se preselil na malo posestvo blizu Kalmara v jugovzhodni Švedski. V zadnjih letih življenja se je ukvarjal predvsem s prirejanjem cerkvene glasbe in prevajanjem teoretičnih del v švedščino. Kraljeva akademija znanosti je devet let po njegovi smrti priredila spominsko slovesnost in poleg glasbene kariere poudarila njegovo skromnost, dobrosrčnost, znanje in delavnost.

Roman je zapustil približno štiristo skladb in med njimi je več kakor trideset orkestrskih uvertur, suit in simfonij. **Suita v d-molu, BeRI 6** je nastala med letoma 1738 in 1740 in ima v enem od obeh virov naslov *Parentations-Musique*, ki kaže, da so jo nekoč izvedli v spomin preminulemu. Tretji stavek, *Larghetto*, je z borduni v nižjih godalih podoben plesu musette, ki je posnemal

zvoke dud. Po opisu vzpenjajočih se tonov, ki v sklepnih taktih izginjajo v *pianissimu*, sklepamo, da so stavek leta 1767 zaigrali na spominski slovesnosti, ki jo je za Romana priredila Kraljeva akademija znanosti. V avtografu ima suita pet stavkov, rokopis Romanovega naslednika na čelu dvorne kapele Pera Branta pa vsebuje še šesti stavek, ki ga je napisal Romanov sodobnik Samuel Buschenfeldt in stoji na koncu nocojšnje štiristavčne različice.

Simfonijo v e-molu, BeRI 22 po slogu umeščajo v Romanovo galantno obdobje na koncu štiridesetih let 18. stoletja. Po poroki Adolfa Friderika s sestro Friderika Velikega je vojvodska kapela lažje dostopala do glasbe skladateljev na pruskem dvoru, kot so brata Graun in Johann Joachim Quantz, Per Brant pa je leta 1748 oživil javne koncerte v Hiši plemičev (Riddarhuset) v Stockholmu. V zimskem času so koncerte izvajali vsako soboto. Romanov učenec Johan Miklin je zapisal, da je Roman posnemal vse evropske narode in poskušal imitirati njihov glasbeni slog. V tretjem stavku simfonije slišimo več motivov iz Händlove glasbe, sklepni *Allegro* pa citira *Bourée Francoske uverture* iz drugega dela zbirke *Clavier-Übung* Johanna Sebastiana Bacha.

V francoskih baletih 17. stoletja se je uveljavilo glasbeno slikanje raznih narodov s posnemanjem njihovih plesov, melodij in vsega tistega, kar so prepoznavali kot

nacionalne značilnosti. Tudi na nekaterih nemških dvorih so prirejali predstave z maskami drugih narodov. Sodelujoči na karnevalski procesiji v Dresdnu leta 1697 so bili preoblečeni v Mongole, Rimljane, Nemce, Indijce, Portugalce, Poljake, Švicarje in Afričane, ob obisku danskega kralja dobro desetletje pozneje pa so uprizorili procesijo in vrtiljak štirih narodov z različnih kontinentov. **Georg Philipp Telemann** je v dveh izmed svojih več kakor sto orkestrskih suit upodobil po tri ali štiri narode, a ni znano, ali sta nastali za baletne predstave, plesne točke ali priložnosti brez plesa. ***Suita v B-duru, TWV 55:B5*** je programski naslov *Les Nations* (*Narodi*) dobila šele v novejšem času. Ohranila se je v Darmstadt, a nekateri ugibajo, ali ni morda nastala za slovesnost ob obletnici Hamburškega trgovskega predstavništva ali ob kakšnem podobnem dogodku v tem kozmopolitskem mestu, kjer je Telemann živel od svojega štiridesetega leta. Vsekakor je bila namenjena zabavi. Nekoliko komičen je že hitrejši del *Uverture* z obotavljivim začetkom in nenavadnimi kvartolami oziroma skupinami štirih šestnajstink, ki ne ustrezajo predpisanemu šestosminskemu taktu. Turke predstavljajo borduni in pisani rustikalni ritmi, ki so bili morda povezani z groteskno plesno predstavo. Vsak odsek *Švicarjev* se začne z upočasnjeno različico taktov, ki se nato ponovita v hitrem tempu, zato si ni težko predstavljati nekakšne pantomime, morda celo podobe pijanosti, s katero so Švicarje povezovali v francoskih farsah.

V *Moskovčanih*, ki so najbolj nenavaden stavek v suiti, prevladuje posnemanje zvonov, kakršno je bilo priljubljeno med Francozi (le ugibamo lahko, ali so ponavljajoči se motiv v basu in vztrajno sinkopirane melodije zgornjih godal ustrezali zvonovom Kremlja), medtem ko stare in sodobne Portugalce slikata preprosta plesa v počasnejšem in hitrejšem tempu.

Domen Marinčič

Slovenska
filharmonija

*Filharmonični
festival*
**11. baročne
glasbe**
*Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija*

Kraljevsko

23. januar 2026 ob 19.30

*Zbor Slovenske filharmonije
Orkester Slovenske filharmonije*

Sebastjan Vrhovnik dirigent

Ernestina Jošt sopran

Federica Lo Pinto mezzosopran

Barbara Potočnik alt

Gašper Banovec tenor

Tadej Osvald bas

Spored: Händel, Dolar

Nakup vstopnic:
Blagajna Slovenske filharmonije
Kongresni trg 10, 1000 Ljubljana
vsak delavnik od 14. do 17. ure ter uro pred koncertom

T +386 1 24 10 800
E info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

Hvala, ker nas podpirate.

Erazem Žganjar
flavtist

Zavod
Vse bo v redu

 europlakat

DELO

MØBILIZE
FINANCIAL SERVICES

HITRADIO
center

Sio1NET.

in2

 COMTRADE
SYSTEM INTEGRATION

 GENEPLANET

mladi-upi.si

Foto: Jacob Bjelfvenstam

Maria Lindal

je violino sprva študirala na Kraljevem kolidžu za glasbo v Stockholmu v razredu Josefa Grünfarba in nato še v Londonu v razredu Andrewa Watkinsona. Poleg tega se je v Angliji v razredu Marca Destrubéja izpopolnjevala v igranju baročne violine.

Od leta 1994 je koncertna mojstrica Gledališča Drottningholmske palače, kjer je med letoma 2014 in 2021 zasedala tudi mesto glasbene direktorice.

Leta 1998 je ustanovila orkester Rebaroque, ki se je s prepoznavno vznemirljivostjo in barvitostjo hitro uveljavil tako na Švedskem kot na mednarodni baročni sceni. Maria Lindal namreč rada raziskuje najrazličnejše sloge in slovi po nepozabnih glasbenih izvedbah, kot izvrstno glasbeno vodjo in učiteljico tako komorne glasbe kot violine pa jo zaznamujeta tudi izredno poznavanje zgodovinske izvajalske prakse in globoko zanimanje za glasbeno retoriko.

Švedsko občinstvo obenem navdušuje kot avtorica zanimivih radijskih oddaj, v katerih razkriva osebne izkušnje in glasbena doživetja, znanje o raznih glasbenih obdobjih pa povezuje s pogosto prezrtimi zgodovinskimi dejstvi.

Leta 2008 je prejela prestižno švedsko glasbeno nagrado spelmannen, v utemeljitvi katere so med drugim zapisali: »Z orkestrom Rabaroque na igriv način ustvarja umetnost, a ob tem ne pozablja na dediščino ljudske glasbe. Individualno mojstrstvo združuje z navdušujočim vodstvom. Če slišite dobro zvenečo baročno glasbo, ste lahko prepričani, da je pri njeni izvedbi sodelovala tudi Maria Lindal.«

Slovenska
filharmonija

PVC 4

Pretežno
vokalni
cikel

Foto: Samo Juvan

Rahela Durič

**15. februar 2026
ob 19.30**

Predkoncertni pogovor ob 18.30

**Slovenska filharmonija
Dvorana Marjana Kozine**

Kot zapisano

Zbor Slovenske filharmonije

Rahela Durič dirigentka

Alja Mandič Faganel violončelo

Žiga Faganel violina

Gioele Andreolli klavir

Rok Rakar orgle

Augustinas | Mendelssohn | Miškinis | Wagner |

Howells | Buchenberg | Høybye | Kampen

Slovenska
filharmonija

SOS 2

Sodobne
orkestrske
skladbe

Foto: Daniil Rabovsky

Valentin Urjupin

17. februar 2026
ob 19.30

Koncert je izjemoma v torek.

Cankarjev dom
Gallusova dvorana

Odtekanje časa

Orkester Slovenske filharmonije

Valentin Urjupin dirigent

Nina Prešiček Laznik klavir

Lovorka Nemeš Dular klavir

Ives | Rojko | Adams

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na **info@filharmonija.si**.

Koncertni list Slovenske filharmonije
11. Filharmonični festival baročne glasbe

Od Italije do Švedske

Izdala: Slovenska filharmonija

Direktor Slovenske filharmonije in umetniški
vodja OSF: Matej Šarc

Umetniški vodja ZSF: Sebastjan Vrhovnik

Avtor spremne besede: Domen Marinčič

Jezikovni pregled: Ana Kodelja

Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.

Prelom: Vlado Trifkovič

Ljubljana, januar 2026

Redakcija koncertnega lista je bila končana
14. januarja 2026.

ISSN 2350-5117

generalni pokrovitelj
koncertne sezone 2025/26

Pokroviteljja in donatorja azijskega gostovanja:

generalna pokroviteljica
azijskega gostovanja

Pokrovitelj:

Donatorja:

Partner:

Medijski pokrovitelji:

**Slovenska
filharmonija**

**Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije**

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je
Vlada Republike Slovenije.
Dejavnost Slovenske filharmonije financira
Ministrstvo za kulturo.